

GRA DE FAJOL I TORRENEULES

d'Ulldeter a Núria per les comes de Freser, de Vaca i del Clot

Distància	16,9 km
Desnivell acumulat	+1255 -1516 m
Nivell de dificultat	fàcil
Data	15 d'abril de 2007
Cartografia	Ed. Alpina: Puigmal, Vall de Núria, Ulldeter (1:25.000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=458966

Travessa que ens permet una àmplia perspectiva de la serralada Puigmal-Ulldeter i recórrer les capçaleres del Ter i del Freser.

Tant el Gra de Fajol (a la imatge) com el Torreneules estan separats del cordal carener del nord i per això resulten uns bons miradors. El primer de la part oriental i el segon de l'occidental.

Llàstima que, en el nostre cas, l'espessa boira sobre la Vall de Núria no ens ho permetés. D'altra banda el recorregut per la Coma de Freser és una pura delícia.

Itinerari fàcil que transcorre per senders fresats i, en bona part, senyalitzats. De bon fer, sense cap punt compromès. Únicament cal tenir en compte la seva llargària de prop de disset quilòmetres i un cert desnivell (1.500 m). No és circular, cal preveure mitja de

transport a cada punt.

Amb boira cal estar molt atent i saber orientar-se, especialment al Serrat de les Pedrisses on –en aquestes condicions– és fàcil errar el camí.

El punt de partida és el refugi d'Ulldeter. Si es comença des de la carretera d'accès a les pistes de Vallter 2000 (vuitena corba, sender GR a mà esquerra) cal afegir-hi 15' més.

Una alternativa (més curta en aproximadament 45') prou interessant és fer el camí entre Coma de Vaca i Núria pels Camí dels Enginyers.

Itinerari

Des de Setcases prenem la carretera que, seguint el curs del Ter, s'enfila a l'estació d'esquí de Vallter 2000. Passat l'Hostal Pastuira la carretera serpenteja repetidament. A la vuitena corba trobem espai per deixar-hi el vehicle. A mà esquerra surt un sender (GR 11) ben fressat que en un quart d'hora ens deixa al Refugi d'Ulldeter.

Refugi d'Ulldeter (2.235 m). Prenem el sender (GR 11) ben fressat en direcció a ponent en suau pendent. A mà esquerra una de les pistes de l'estació d'esquí i a la dreta un reguerol que és l'incipient riu Ter. Ens enfilem per superar una graonada que ens obre a un planell on, vers garbí (SO), albirem el Coll de la Marrana. Si en

aquest punt ens desviem a mà dreta, trobaríem encara les runes de l'antic refugi inaugurat el 1909 (el proper 25 de juliol es commemora el centenari) i poc més enllà l'Ull de Ter considerat el naixement del riu. Amb llaçades ens enfilem per pendent entre moderat i fort fins al coll.

Coll de la Marrana (2.259 m, 40'). Rètols indicadors. Vers ponent segueix el GR cap a la coma de l'Infern i el Coll de Tirapits. Seguint-lo, poc més enllà trobaríem un desviament (variant 7 del GR 11) a mà esquerra que ens menaria per la Coma de Freser. A mà dreta i vers mestral, s'enfila el camí del Bastiments. Nosaltres prenem un corriol a mà esquerra, vers xaloc (SE) que en poca estona, fort pendent primer i suau al final, ens deixa al cim del Gra de Fajol.

Gra de Fajol (2.712 m, 1h 05'). Cim coronat per rocam blanquinós (quars), una creu, un piolet i diverses plaques. El nom li ve de la seva forma que recorda – segons sembla- la llavor del fajol (blat negre o cairat). Bona perspectiva de la zona (migdia: Pastuiria; garbí: Balandrau, Torreneules i Puigmal; ponent: Cims de la Vaca, Infern, Freser; mestral: Bastiments i Bacivers; nord: Serra de Madres; gregal: Pic de la Dona; llevant: Costabona). Més enllà la boira cobreix valls i cimals.

Davallem en direcció al coll, abans d'arribar-hi però, ens desviem vers garbí per fer drecera, sense camí fressat. Seguim el curs d'un torrent ens deixa a la Coma de Freser, a l'alçada del pluviòmetre, on prenem a mà esquerra i vers migdia el sender (GR 11.7) a Coma de Vaca. Transitem pel marge esquerre del riu Freser. Aquest tram és, pel nostre gust, dels més bells del recorregut. Abundància de marmotes i estols d'isards. Davallem progressivament entre suau pendent i trams planers. Travessem un filat i baixem una graonada. Podem albirar al fons de la coma la Jaça de les Eugues i el refugi.

Refugi de Coma de Vaca (1.995 m, 2h 40'). Prenem un corriol poc definit al començament que passa per sota la barraca de Coma de Vaca i s'enfila fort fins al Pla Gran, pel marge esquerre del torrent. Després continua en moderat pendent. Senyals de pintura vermella i fites escadussers. És fàcil perdre el corriol i seguir per altres camins o tiranys paral·lels. Però la direcció és evident, sempre pel mateix marge i direcció a mestral (NO), fins a la Jaça de Dalt. En aquest punt, quan el camí passa a tocar el torrent, cal abandonar-lo (segueix fins al Coll de Carança) creuant el torrent, enfilant-nos vers ponent primer per anar virant vers migdia, tot encarant l'evident Coll de Torreneules. Indicis de corriol i poques fites. Fort pendent fins al coll a partir del qual continuem per la pedregosa carena fins al cim.

Torreneules (2.713 m, 4h 40'). Coronat per una fita metàl·lica dedicada a Sant Eudald. Poc podem dir de les vistes que s'hi poden gaudir: la boira embolcalla totalment la Vall de Núria, travessa el coll i s'escampa per la Coma de Vaca. Desfem el camí fins al coll de on surt un camí ben fresat i fitat, que marxa planer vers ponent per sota el cim de la Coma del Clot fins a buscar la carena del Serrat de les Pedrisses. El terreny pedregós d'aquest tram desdibuixa el camí, però les fites sovintegen. Amb boira però, cap posar-hi el cinc sentits per no desviar-se. Després, en baixada, gira a garbí i més endavant, quan ja albirem la Coma del Clot, torna a fer un gir, ara de 90°, vers mestral i davalla fort pel marge esquerra, fins al fons de la coma del Clot.

Jaça del Clot (2.210 m, 5h 50'). Hi conflueixen diversos torrents. Antic pontarró en desús. El camí continua, en moderat pendent enfilant-nos per l'altre marge vers garbí. Rebutgem a mà dreta un corriol que s'enfila al Pic de l'Àliga. Després planeja i, vers ponent, comença a baixar fins que albirem l'alberg del Pic de l'Àliga. Continuem davallant per camí evident fins al Santuari de Núria (1.960 m, 6h 20').